

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei

Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,

Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței

nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

Tradiție și actualitate în umanismul literaturii noastre

Cultura românească, ce a răzbit eroic prin atâtea vitregii ale istoriei, are în miezul ei de foc calitatea supremă a omeniei; sumă de virtuți prin care poporul român a ieșit la liman din toate încercările și nedreptățile trecutului, regăsindu-și libertatea și demnitatea, forța de a-și reînnoi cunoștința, puterile morale, pentru a putea pune umărul la dezvoltarea civilizației. Străbate prin paginile predosloviilor cărților vechi credința înaltă în biruința adevărului și în dreptatea istoriei; strălucește în opera cronicarilor setea de adevăr și de emancipare, într-o epocă de adânci suferințe și de necurmăte războaie. De la învățăturile lui Neagoe Basarab la sacrificiul suprem al Brîncoveanului și al fiilor săi nevinovați, trece firul roșu al iubirii de semenii, al solidarității cu principiile morale, cu înțelepciunea și respectul tradiției, al temelior de viață specifice acestui popor, la Cantemir, savantul domn nefericit că planul său de scuturare a jugului otoman nu i-a reușit; el pune în cărțile sale adîncimea gândirii populare și erudiția veacului, așa cum marele ierarh Antim Ivireanu crede în prestigiul filozofiei, al gândirii creștine, difuzată din Țara Românească în toate direcțiile sud-estului european. Stolnicul Cantacuzino și spătarul Milescu, o dată cu cărțile populare de substanță filozofică, de amintiri istorice sau de sinteze morale (Pildele filozofiei) concep cultura noastră ca o vastă sinteză a tradițiilor orientale și occidentale, ca o sursă de nou avînt umanist, pînă departe în țările Orientului, tiparitele noastre lucrînd cărți pentru imense întinderi de culturi și civilizații, de la Veneția pînă la țărmurile Eufratului, nu numai în țările balcanice de care eram atît de legați.

Școala ardeleană a adăugat dimensiuni occidentale, acestei culturi umaniste reînnoind legăturile romanice, secole la rînd întrerupte prin jocul nefericit al istoriei. Și tocmai studiul istoriei și al limbii era necesar pentru lupta dramatică împotriva apăsării, pentru dovedirea drepturilor acestui popor plin de omenie și înnobilit prin suferințe de veacuri, cauzate de puteri pe care nu le putea cîștiga; totdeauna poștele și armele s-au îndreptat contra celor mai puțini și mai slabi. Dar ceea ce nu am avut în afară, pe plan politic și militar, în trecut, am dobîndit înăuntrul: așezarea vieții obștești pe temelii solidarității și ale eroismului capabil să înfrunte orice greutate; de unde vibrația umanistă a culturii noastre moderne și aceea sinteză unică la noi între clasicism, iluminism și romantism, cu puteri de creație care au surprins pe mulți erudiți europeni.

Pleiada nobilă a Școlii ardelenice care a pus temelia cunoașterii istorice, filozofice, lingvistice, raționaliste a trecutului, pentru a înălța lupta viitoarelor generații spre izbîndi definitive, și-a prelungit ecourile în cei mai moderni scriitori și gânditori români. Eminescu a admirat pe Șincai, pe Maior, după ce generația de la 1848 a învățat nu numai carte dar și simțire românească, știința de a înfrunta nedreptățile și violența oprîmărilor, pe cărțile gânditorilor și luptătorilor ardeleni. Lucian Blaga în zilele noastre a scris o carte admirabilă „Gîndirea românească din Transilvania în secolul XVIII”, punînd în lumină umanismul tradiției și ideile fertile ale primilor noștri scriitori moderni.

Dar cea mai înaltă sinteză umanistă, cu specific românesc, în condiții de luptă acerbă pentru libertate și progres, ne-a dat-o într-un perfect stil modern, cu o limbă de mare sugestie și cu infinite nuanțe de energie și culoare, generația primilor clasici din jurul anului 1848. Paginile aceluia muncenesc sfînt al credinței în dreptățile poporului care a fost N. Bălcescu și cuvîntul de foc de peste munți al lui Avram Iancu, ca și cărțile lui Heliade, Alecsandri, Bolintineanu, Bolliac, Gri-

gore Alexandrescu sînt străbătute de valori umaniste dintre cele mai generoase, afirmînd țelul suprem al emancipării, al înălțării neamului și a omului, în deplină frăție cu semenii lui de pretutindeni. Lupta acestei culturi cu substanță umanistă nu a rămas fără rezultat: a venit acum un secol independență, apoi Unirea cea mare din 1918 și deplina înflorire și afirmare pe plan mondial a culturii noastre din ultima jumătate a secolului. Literatura interbelică a fost străbătută de toate ideile lumii în grabnică prefacere, dar deasupra tuturor experimentelor s-a ridicat umanismul românesc atît de pregnant al operei lui Sadoveanu, Rebreanu, Blaga, Arghezi, Camil Petrescu, Bacovia, ca și gîndirea enciclopedică, de mare profunzime și de vibrații umaniste, asociînd învățătura antică la aspirațiile moderne ale unei culturi naționale de prestigiu, a lui Iorga sau Lovinescu, umaniști reputați și spirite europene de primă mărime. Gîndirea și opera lui Calinescu, Vianu, Perpessiciu au fertilizat sensibilitatea scrii-

torilor de astăzi, care duc mesajul culturii noastre umaniste pe meridianele lumii.

Am înregistrat cu satisfacție în ultimii ani reeditarea cărților de mare prestigiu din cultura noastră și au apărut opere actuale de adînc econ, reflectînd realitatea din jurul nostru, cărți semnate de Marin Preda, Z. Stancu, Al. Philipide, Geo Bogza, Ioan Alexandru, stau azi în librării alături de Psaltirea lui Coresi din 1577, Didahiile lui Antim Ivireanu, Hronica românilor a lui G. Șincai, de masivele tomuri de scrieri ale lui Heliade, Caragiale, Delavrancea, Lovinescu, Pompiliu Constantinescu, Iorga.

Cine vrea să înțeleagă de ce prestigiul României s-a impus în politica popoarelor și în arena debaterilor de astăzi să se oprească o clipă și la fondul de idei al literaturii române, la specificul gândirii și al limbii ei romanice, cu iradiatii din vechime către toate colțurile lumii, cu idealurile de frăție, dreptate, libertate și progres din operele noastre literare reprezentative. Ele sînt garanția propășirii naționale la care s-au angajat românii de pretutindeni.

Dr. Gh. Bulgăr

Mănăstirea Cozia

Între vechile noastre așezări mănăstirești, ca de exemplu: Vodița, amintită în timpul domniei lui Vladislav voievod (1364—77), Tismana (1377—78), se numără și Mănăstirea Cozia, întemeiată în a doua jumătate a secolului al XIV-lea (1388), cu hramul „Sfînta Treime”.

Mănăstirea Cozia, monument istoric de gradul întâi, este importantă și prin însemnătatea ei culturală, fiindcă în cei aproape 600 de ani de la zidirea ei, multe figuri de călugări s-au format aici, ajungînd ierarhi vestiți și oameni de cultură cu rosturi de seamă în istoria poporului român.

Istoriceste, Mănăstirea Cozia ne amintește de voievodul Mircea cel Bătrîn, adevăratul ei ctitor, ca și de alți domnitori români. Din punct de vedere artistic, Cozia oferă cercetătorilor un bogat, interesant și variat material privind arhitectura, sculptura în piatră, lemn și pictura murală; iar poezilor și scriitorilor le inspiră teme în lucrările lor literare.

Zidirea Mănăstirii Cozia a început în primăvara anului 1387, iar „sfîntirea bisericii celei mari a avut loc... în ziua de 18 mai 1388 — serbarea Sfîntei Treimi, hramul mănăstirii, cu două zile înainte de scrierea celor două hrisoave”; prin care Cozia intră în istorie ca o instituție juridică organizată cu stareț, călugări, moșii, privilegiu ș. a. m. d.

Terminarea definitivă a lucrărilor a mai întîrziat, zăgrăvirea interiorului isprăvinduse — probabil — în cursul anului 1399, adică între 1 septembrie 1390 și 31 august 1391.

Printre cele mai vechi biserici românești care au împrumutat stilul bizantin se numără și Mănăstirea Cozia care însă înfățișează trecerea între stilul bizantin împrumutat și între stilul bizantin împămîntenit la noi.

Mănăstirea Cozia este un monument istoric și artistic în plan treflat (trilobat), compus dintr-un naos foarte spațios, mult lungit, cu absidă centrală la răsărit și două abside laterale; naosul este despărțit de pronaos printr-un zid gros de 1,53 m, străpuns la mijloc de o ușă.

Biserica de la Cozia este construită din blocuri mari de piatră, alternînd cu cărămidă aparentă. În exteriorul ei se remarcă o bogată și variată sculptură în piatră. Privind ancadramentele celor șapte ferestre ale naosului și altarului, originale din timpul lui Mircea cel Bătrîn, ne apar variate motive, fiindcă fiecare fereastră are desenul și sculptura ei, în piatră, diferită. Pentru a se evita monotonia, execuția sculpturii nu se repetă.

Altă formă de ornamentare a Coziei este decorul de cărămidă ce înconjură cercul rozetelor și arcadelor ferestrelor, ca și cruciulițele fin executate în ceramică, care formează cîte un semicerc deasupra lor. Există aici 15 rozete originale, din care patru se află la baza turlei, care împodobește ctitoria voievodală de la Cozia, la care, de asemenea, nu se repetă modelele sculptate în piatră.

Picturile din pronaos se păstrează originale din secolul al XIV-lea, nerefăcute deloc, de stil pur bizantin, cum se poate observa în primul registru, unde sînt pictați marii pustnici, în continuare Sinoadele ecumenice, Sinaxarul și Acatistul Maicii Domnului, pe peretele de răsărit.

Cea mai importantă refacere, cunoscută după întemeiere, este între anii 1580—1590, cînd sub domnia lui Mihnea Voievod al II-lea, egumenul Coziei, Amfilohie ieromonahul, zidește din temelie paraclisul de la sud, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, întărind și zidul cetății în partea Oltului.

Neagoe Basarab, Domnul Țării Românești (1512—1521), face îmbunătățiri la Cozia. „... S-a înnoit biserica cea veche și au pus icoane prea frumoase: Sfînta și nedespărțita Troița și Prea Curatei despuitoare a lui Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioara Maria și alte poale de analoghii și odăjdii multe și frumoase...”. Acest domnitor reface și chiliile, păstrîndu-se de la el „Fîntîna lui Neagoe 1517” de sub balconul de la nord, cu cei doi stîlpi de piatră artistic sculptați și leul executat în piatră, indicînd influența italiană, de la Florența.

Ctitorul care restaurează Mănăstirea Cozia, mai mult decît alții, este voievodul Constantin Brîncoveanu (1689—1714). În timpul lui se adaugă pridvorul din fața bisericii, pictează din nou și se restaurează pictura în naos și altar. Din această perioadă datează cele două candelabre, cel din naos are, data confecționării — 1691. În arhitectura camerelor de la Cozia, Brîncoveanu intervine prin introducerea celor 4 foișoare și 6 camere boltite.

După anul 1800, Mănăstirea Cozia suferă multe refaceri, prin dărîmarea unor părți din chilii, care se întindeau pînă la șosea, careu închis, formînd cetatea de apărare și prin zidiri din nou, lucrările desăvîrșindu-se între anii 1846—1863.

În anii noștri 1958—1962, Mănăstirea Cozia a trecut printr-o restaurare generală, cea mai importantă în istoria ei, bazată pe cercetări, proiect-

(Continuare în pag. 4)

Alte tradiții românești străvechi

Vița de vie și vinul (I)

Se știe că întinse zone ale țării noastre sînt extrem de propice viticulturii. Dacă fama podgoriilor din unele zone datează de multe secole, în ultimele decenii cercetările și experimentele științifice inițiate de stat nu numai că au dus la ridicarea calității vechilor soiuri și la extinderea suprafețelor cultivate cu viță de vie în regiunile cu tradiție, dar au afectat viticulturii zone noi care în foarte scurt timp au devenit vestite. Cu siguranță că mîine lîngă numele Murfatlar, lîngă Cotnari, Panciu, Odobești, Valea Călugărească, Drăgășani, Tîrnave etc. — nume de mult consacrate — se vor afirma altele. Competitivitatea internațională a vinurilor românești va fi în continuă creștere. Medaliiile de aur care le-au fost acordate le situează deja la o cotă de înalt prestigiu în bursa mondială a vinurilor. Ele sînt preferate chiar unor varietăți consacrate produse în țările riverane Mediteranei, unde strugurii au un conținut ridicat de zahăr. Dar nu numai procentul de alcool, ci și culoarea, gustul, aroma sau buchetul fac parte din calitățile unui vin. În vinurile românești aceste calități sînt întrunite într-un dozaj cu totul particular, ceea ce le creează o identitate în care savoarea este principala caracteristică.

Existența formei sălbatice a viței de vie în spațiul românesc — așa numita lăuruscă (din latinul *labrusca*) — este încă o dovadă a faptului că planta nobilă se simte aici la ea acasă, la fel ca mărul, părul, cireșul etc. de care sînt pline livezile noastre. Dar aceasta mai dovedește și vechimea viticulturii în spațiul carpato-dunărean, poate încă din preistorie. Prima atestare scrisă este a lui Herodot (sec. V î. Chr.) care vorbind de sciți spune că în ceremoniile lor ei utilizau atît vin indigen cît și grecesc importat în amfore. În cadrul sărbătoririi publice a unei victorii ei își cinsteau vitejii înmînîndu-le o cupă cu vin. Apoi din fiecare sută de prizonieri ei sacrificau tot atunci cîte unul, dar numai după ce li se turna pe cap un vas cu vin. Jertfa era sorită zeilor și vinul socoteau că purifică. Credeau în numurire și de aceea, la moartea unui conducător, îi îngropau și paharnicul ca să aibă cine-l servi cu vin în cealaltă lume. Totuși cinci secole mai tîrziu poetul Ovidiu (43 a. Chr.—17 p. Chr.), în scrierile sale din exilul la Tomis spune că acolo nu se cunoștea vița de vie. Afirmatia este surprinzătoare pentru că arheologii noștri au descoperit în Dobrogea podoabe de metal și piese de ceramică pe care motivul strugurelui sau al frunzei de viță este frecvent.

Informația privind extirparea viței de vie la daci o avem din aceeași vreme de la geograful Strabo (66 a. Chr. 26 p. Chr.). El spune că pe vremea regelui Burebista (sec. I a. Chr.) marele preot Deceneu a convins pe daci să distrugă viile dacă vor ca neamul lor să nu decadă. Că dacii s-au lăsat numai pe jumătate convinși o dovedește faptul că trei termeni specifici din limba lor și-au prelungit viața, intrînd în limba urmașilor lor

români: strugure, butuc și curpen. Nu încap însă îndoială că după dispariția lui Deceneu dacii i-au uitat sfatul, pentru că la aproape un secol și jumătate de la înfrîngerea lor și transformarea țării în provincie romană, un urmaș al cuceritorului Traian, împăratul Decius (249—259 p. Chr.), ca să reafirme stăpînirea sa peste Dacia bate o medalie simbolică, pe o parte cu chipul său, iar pe cealaltă cu următoarea reprezentare a provinciei: o femeie încadrată de doi copii, ea purtînd în mînă un drapel militar roman, unul din copii un mănunchi de spice, iar celălalt un ciorchine de struguri. Iată deci că chiar pentru italici Dacia era „felix” și prin viticultura ei. Ocupația cunoscută coloniștilor romani, viticultura s-a extins, impunînd limbii în curs de formare o serie de termeni latini care i-au înlocuit pe ai băștinașilor daci. Viță, vie, must, vin, vînă, poască, călcător, lîn, îmbăta, beat, bețiv, vinicer (luna septembrie), poamă, sînt termeni de origine latină.

Descoperit la Șimleul Silvaniei și datat din sec. IV, un colier de aur cu un cosor și o foarfecă de vie, precum și cu podoabe reproducînd frunze de viță, indică preocupări viticole și în epoca migrației popoarelor. Din sudul în nordul Transilvaniei locuri sau așezări cu numele de Valea Vinului sînt pe cît de frecvente, pe atît de vechi. Venirea slavilor găsește nomenclatura esențială gata fixată. Din limba lor se impun doar cîteva termeni secundari: poloboc, drojdie, teasc, tescovina, cristovul viilor (14 septembrie, sau Ziua Crucii — în slavă = krest — dată cînd începea culesul) sau podgorie. Acest ultim termen nu trebuie să ne mire. El era uzual numai în Moldova și Țara Românească, corespondentul său transilvan rămînînd pînă azi latinul *vie*. Or, în vremea veche pînă tîrziu în sec. XVIII—XIX terenuri cu viță de vie posedau numai domnitorii, boierii și mănăstirile, a căror limbă oficială era slavona. În Transilvania nu era așa. Și țărani au avut inițial vii, din moment ce la 1351 regele Ludovic cel Mare le crește dijma în vin către stăpînul feudal de la a 10-a parte la a 9-a. Curînd însă feudalii vor pune mîna pe toate proprietățile țărănești de pămînt, cu excepția celor aflate pe „fundus regius”. În Țara Românească s-au păstrat documente privind danii de ocine cu vii făcute de Mircea cel Bătrîn, precum și unele acte ale sale întărind astfel de posesii, deci indicînd danii mai vechi ale înaintașilor săi. În Moldova, mitropolitul Iosif, întocmind la 1407 un inventar al averilor Mănăstirii Neamț, înscrie printre acestea două moșii și două vii, menționînd că una dintre ele i-a fost dăruită de Petru al Mușatei (1374—1391).

Iată deci că vița de vie și vinul au fost cunoscute în spațiul românesc din cele mai vechi timpuri. Vom vedea că în legătură cu ele poporul nostru a avut și o serie de alte tradiții.

C. L. Dragu

Hramul Mănăstirii Brâncoveanu de la Sîmbăta de Sus

Duminică, 15 august 1976, Mănăstirea Brâncoveanu de la Sîmbăta de Sus, jud. Brașov, a trăit clipe de mare sărbătoare și de intensă trăire duhovnicească: Adormirea Maicii Domnului, care este și hramul mănăstirii. Totodată s-au împlinit 320 de ani de cînd yornicul Preda de Brâncoveni a înălțat la Sîmbăta de Sus prima bisericuță de lemn. Tot acum s-au împlinit 30 de ani de cînd biserica lui Brâncoveanu a fost tîrnosită după lucrarea de restaurare efectuată pe timpul mitropolitului Nicolae Bălan.

Încă în ajunul sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului împreună cu P.C. vicar Tr. Beleşcu, P.C. Isidor Todoran, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, P.C. consilieri M. Colotelo și Gh. Papuc și P.C. Alexandru Moisiu, profesor la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, au sosit la sf. mănăstire, unde, la altarul din pădure, s-a săvîrșit slujba vecerniei, iar după ora 9 seara Prohodul Maicii Domnului.

În ziua sărbătorii, la Sf. Liturghie arhierescă săvîrșită de I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Mladin al Ardealului împreună cu un sobor de preoți și diaconi au participat credincioși care au venit să-și întărească credința, să primească dar și putere de Sus pentru viața lor duhovnicească.

Cu tot timpul nefavorabil, Sf. Liturghie s-a săvîrșit la altarul din mijlocul pădurii de fag, unde credincioșii veniți în pelerinaj au rămas tot timpul neclintiți, în preajma sf. altar, rupți de gîndurile păcătoase, pregătiți, o bună parte dintre ei, să primească pe Iisus-Domnul în Sf. Cuminecătură, cu toate darurile Lui, cu inimile rugătoare către Sf. Fecioară Maria ca să le ajute să fie mai buni, mai virtuosi, mai plini de credință.

În cursul Sf. Liturghii a fost hirotonit în diacon candidatul la preoție Nicolae Mărginean.

La sfîrșitul Sf. Liturghii au vorbit:

P.C. arhim. Veniamin Tohăneanu, starețul Mănăstirii Brâncoveanu, care a prezentat pe scurt istoria mănăstirii și a îndemnat pe credincioși la iubire caldă și stăruitoare față de Maica Domnului, față de rînduiriile noastre străbune;

P.C. protopop Romul Zaharia (Făgăraș), care a arătat importanța acestei mănăstiri pentru viața și trăirea credincioșilor în Țara Făgărașului, fiind în trecut ca și astăzi un centru viu de trăire ortodoxă;

P.C. rector Is. Todoran, care a scos în lumină roadele Sf. Liturghii, arătînd necesitatea de a ne adînci credința și dragostea față de Hristos, Mîntuitorul Iisus Hristos, fiind prezent și în chip văzut pe masa sf. altar;

Sf. Vasile cel Mare împotriva patimei beției *)

În grija sa de a ne izbăvi din răutățile patimilor, Sfîntul și Marele Vasile s-a ocupat și de una din patimile cele mai des întîlnite, în care am putea ajunge, patima beției. Ea este, după cum spune acest Sf. Părinte, ca „un demon” care intră în viața omului, cu voia lui și chiar din pricina aceasta îl muncește amarnic, ducîndu-l la cea din urmă cădere.

Bețivi au fost și se găsesc totdeauna și sînt destul de dese cazurile de destrămarea a vieții omului și a familiilor, pricinuite de cei prinși în mrejele beției.

Vreme de șapte săptămîni se ostenise Sf. Vasile cel Mare, noaptea și ziua, în predica: „Cuvîntul evanghelic plin de har dumnezeiesc” să conducă pe credincioșii săi pe calea mîntuitoarelor porunci. În urma acestor osteneli, unii dintre ascultători au dovedit fapte bune și s-au făcut vrednici de „Taine sfinte”. Dar din cauza „unei plăceri deșarte” alții s-au făcut pricină de grea osîndă. Din cauza beției au ajuns „să se zădărnicească întreaga ostenală și curajul de lucru” al Sf. Vasile.

O astfel de stare, pricinuită de beție, aduce în graiul Sf. Vasile cuvinte ca acestea: „Nu îmi ajung lacrimile să-i plîng. Din cauza vinului și a băuturii s-a făcut atîta vătămare sufletească.” „Vinul e dat omului ca un dar de la Dumnezeu, spre întrebuintare înțeleaptă în slăbiciunile lui.” Fiind însă cu necumpătate folosit, el se face pricină de pierzare, de cădere și necinste, ajungînd din stăpîn al băuturii, rob al ei. Ajuns omul pradă acestei patimi, ea stăpînește în suflet prin plăcere, iar în trup prin amăgire. „Beția este mama răutăților și vrăjmașă a virtuții”, schimbîndu-l pe om din cumpătat în necumpătat.

Dacă omul și-a dat trupul beției, pe urma căreia vin plăceri și patimi necuviincioase, el coboară la o stare de înjosire. Starea bețivului e descrisă așa de amănunțit de către Sf. Vasile, încît cei robiți acestei patimi sînt vrednici de plîns. Bețivii sînt atît de pierduți în patima lor, care îi poartă ca niște valuri pe marea înfuriată a vieții, încît ei nu caută un liman și un loc de refugiu. „Setea de vin nu se vindecă ușor, ci ea crește tot mai mult, căci focul care se aprinde în trupul bețivului aprinde dorința și mai mare după băutură.”

Urmările beției, pe care le arată Sf. Vasile, nu privesc numai pe cel pătimaș, ci ele se resimt și în societatea în care se mișcă bețivul.

Jalnică priveliște este pentru ochii unui creștin bețivul! Bărbat în toată firea, care se cuvine să fie în toată vrednicia unui om luminat, din cauza beției ajunge să-și pregătească o bătrînețe înainte de vreme.

După ce zugrăvește patima aceasta în toată urîtenia ei Sf. Vasile se întrebă asupra izbăvirii din mrejele ei, folosind astfel de îndemnuri către creștini: „Postirea să fie leac tămăduitor al beției. Psalmul să înlocuiască cîntecul de rușine. Să pleacă genunchii la rugăciune, după pilda vameșului. Pe cei pătimași să-i facem părtași la lucrarea rugăciunii însoțită de fapte bune, ca în felul acesta să ni se ierte păcatele făcute din negrijă.”

Prietenia care se pregătește prin beție e pe cît de rea, pe atît de nestatornică. Despre o astfel de prietenie, zice Sf. Vasile: „Ai început cu prietenia și ai sfîrșit cu dușmănia.” Căutînd să-i aducă la cumpătare pe ascultătorii săi, Sf. Vasile mai arată că grija se cuvine să aibă nu numai cei cuprinși de patima beției, dar și cei care poartă în sufletul lor întristare pentru cei căzuți în patimă. Să se roage pentru ei și să le aducă cuvînt cuviincios de îndreptare și întoarcere de la calea acestei patimi.

Cuvîntul Sf. Vasile este bun remediu împotriva beției. El ne cere înțelepciune și stăpînire de sine, atît în privința înfrînării trupesti cît și a celei sufletești. Călăuziți de îndemnul acestui Sfînt, să stăm bine și cu luare aminte la tot restul vieții creștine, care ne vrea ridicați deasupra patimilor și înălțați prin virtuți.

Arhim. S. Popescu

* Retipărire din Îndrumătorul bisericesc pe anul 1967.

P.C. vicar Tr. Beleşcu, care a insistat cu deosebire asupra temeiurilor pentru care cinstim pe Sfînta Fecioară Maria.

A urmat apoi cuvîntul de învățătură al I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care a arătat cu cîtă bucurie a venit la Mănăstirea Brâncoveanu deoarece se consideră fiul acestei mănăstiri, unde a fost tuns în monahism, iar viețuitorii mănăstirii frați ai înalt Prea Sfinției Sale.

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

● În 6 iunie 1976, Biserica Ortodoxă Română a sărbătorit cea de-a 28-a aniversare a intronizării Întistătorului ei, Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian. Cu această ocazie în paraclisul din palatul patriarhal s-a săvârșit un Te-Deum, la care au luat parte P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, P. S. Episcop-vicar Roman Ialomițeanul, P. C. părinți consilieri patriarhali și ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, profesori ai Institutului și Seminarului teologic, stareți de mănăstiri, funcționari superiori din Administrația Patriarhală, protoierei, preoți și reprezentanți ai credincioșilor.

A urmat o recepție în cadrul căreia P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul a adresat Întistătorului Bisericii noastre cele mai călduroase urări de sănătate, ani mulți și rodnică activitate în fruntea Bisericii noastre strămoșești.

În răspunsul său, Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian a mulțumit P. S. Sale și tuturor celor prezenți pentru urările adresate.

Recepția s-a desfășurat într-o atmosferă de bucurie duhovnicească.

● În clădirea nouă de la Mănăstirea Putna, clădire ridicată prin purtarea de grijă a I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei și cu sprijinul Direcției Patrimoniului Cultural Național, s-a redeschis, în 5 iulie 1976, muzeul „Ștefan cel Mare”.

Disponind de cele mai bune condiții de prezentare, muzeul reunește vechi obiecte de artă, documente originale și valoroase mărturii arheologice privind personalitatea voievodului Ștefan cel Mare (1457—1504) și lupta poporului nostru pentru neam, pentru apărarea ființei sale naționale și a evlaviei străbune.

● La Seminarul teologic din Caransebeș, actuala capelă dovedindu-se a fi cu totul neîncăpătoare, prin grija Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului s-a ridicat o biserică nouă, în curtea seminarului.

Fondurile necesare s-au realizat din dotațiile acordate de cele trei Eparhii care se îngrijesc de seminar: Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului, Episcopia Aradului și Episcopia Oradiei.

Noua biserică va împlini nevoile Școlii de cântăreți și Seminarului teologic, elevii având posibilitatea să efectueze în condiții optime practica liturgică și omiletică atât de necesară pregătirii lor.

● Duminică, 11 iulie 1976, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, însoțit de P. C. pr. Ilie Maier, vicar administrativ, a vizitat parohia Dumbrăvița. Cu acest prilej, Înalt Prea Sfinția Sa a asistat la Sf. Liturghie, în cadrul căreia C. preot Nicolae Bistriean a predica despre slujirea aproapelui.

În cuvântul rostit, I. P. S. Mitropolit Nicolae a împărtășit, celor prezenți odată cu arhieresti binecuvântări, îndrumarea de a contribui cu toate posibilitățile la împlinirea dorinței pe care o au de a-și zidi o biserică corespunzătoare nevoilor lor duhovnicești.

În cursul aceleiași zile a fost cercetat terenul de amplasare a viitorului sfânt locaș, macheta și planurile întocmite.

Duminică, 18 iulie 1976, Înalt Prea Sfinția Sa, însoțit de P. C. diacon Victor Mițiga, secretar eparhial, a făcut o vizită canonică în parohia Timișoara—Fabric, cu prilejul praznuirii hramului.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a fost întâmpinat de soborul preoților și de mulțimea credincioșilor, asistând apoi la Sf. Liturghie urmată de sfințirea prinoaselor și înconjurarea bisericii.

La sfârșit a avut loc o agapă la care au participat corul, consiliul parohial și credincioșii prezenți.

Duminică, 1 august a. c., Întistătorul Mitropoliei Banatului a descins în parohia Timișoara II/3, unde a asistat la Sf. Liturghie. Încheindu-se serviciul religios, P. C. pr. Dumitru Antonescu, parohul locului, a mulțumit Înalt Prea Sfinției Sale în numele credincioșilor pentru că i-a vizitat și a prezentat pe scurt înfăptuirile din ultimii ani. Răspunzând, Înalt Prea Sfinția Sa a apreciat realizările obținute și a adresat îndemnul ca și pe mai departe să se străduiască pentru continua prosperitate a parohiei.

În cursul aceleiași perioade, din încredințarea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Banatului, Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei Lugojanul a efectuat mai multe vizite canonice, ca de pildă Duminică, 11 iulie a. c., la paraclisul „Sf. Ilie de la Izvor” — Vasiova, Berzovia, Gherteniș și Voiteni.

Duminică, 25 iulie a. c., în parohia Timișoara—Ronat; Duminică, 1 august a. c., la parohia Timișoara—Vii ș. a.

● Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului și Prea Sfințitul Episcop Visarion al Aradului, împreună cu Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei Lugojanul, asistați de colaboratorii apropiați, s-au întrunit în ziua de 13 iulie 1976 în ședință de sinod mitropolitan spre a analiza probleme de interes comun ale Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului și Episcopiei Aradului, eparhii ce alcătuiesc Mitropolia Banatului. Pe ordinea de zi s-au înscris măsurile ce se cuvin adoptate la nivelul celor două eparhii surori, în vederea promovării unității de credință, cult și organizare bisericească, activitatea Școlii de cântăreți bisericești și Seminarului teologic din Caransebeș în lumina aplicării hotărârii Sfântului Sinod Permanent privind modificarea Regulamentului pentru învățământul teologic, munca redacției și administrației revistei „Mitropolia Banatului”, felul în care își îndeplinește sarcinile tipografia mitropolitană, precum și alte probleme legate de activitatea redacțională și de imprimare.

S-au făcut apoi propuneri pentru acordarea de distincții unor preoți merituosi.

Încheind ședința, I. P. S. Mitropolit Nicolae a apreciat rezultatele obținute și a mulțumit P. S. Episcop Visarion, P. S. Episcop-vicar cât și colaboratorilor, pentru contribuția adusă la soluționarea în spirit de frățească împreună-lucrare a tuturor problemelor discutate. La rândul său, P. S. Episcop Visarion s-a referit la hotărârea sa, a clerului și credincioșilor Episcopiei Aradului, de a contribui la propășirea instituțiilor mitropolitane și în același timp a Bisericii întregi, la înflorirea continuă a patriei și fericirea întregii națiuni.

Întrunirea sinodului mitropolitan a prilejuit exprimarea devotamentului față de Întistătorul Bisericii și față de Înalta Ocîrmuire a țării, expedindu-se telegrame omagiale Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian și Domnului Gheorghe Nenciu, Conducătorul Departamentului Cultelor.

● În 20 iulie 1976, a avut loc sărbătorirea hramului la paraclisele mănăstirești „Sf. Ilie de la Izvor”—Vasiova și „Izvorul Miron”—Românești, cât și la schiturile de pe Muntele Semenici și de pe Muntele Mic.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă, hirotonind întru preot pe candidatul Dinu Bihor pe seama parohiei Tîrnova II. I. P. S. Sa a rostit, cu acest prilej, un cuvânt de învățătură legat de serbarea hramului, stăruind ca fiecare să se dovedească bineplăcut lui Dumnezeu și folositor obștii.

După același program s-au desfășurat și hramurile celorlalte așezăminte, la „Izvorul Miron”, participând Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei

Lugojanul, la Muntele Mic, unde a participat P. C. pr. Constantin Comșulea, consilier eparhial.

La schitul de pe Muntele Semenici, delegat chiriarhal a fost P. C. pr. Dimitrie Băloni, consilier eparhial.

● Duminică, 18 iulie 1976, P. S. Episcop Vasile al Oradiei a săvârșit sfințirea bisericii din parohia Cîmpenii de sus, prot. Beiuș, recent restaurată și pictată în frescă, prin strădania C. pr. Aurel Buda, care a fost distins cu rangul de „iconom”.

În după-amiaza aceleiași zile, s-a oficiat vecernia arhierescă în biserică din parohia Băița, prot. Beiuș. Cu această ocazie a fost sfințit și iconostasul cu care a fost înzestrată și această biserică, prin rîvna părintelui paroh, P. Cuv. arhim. Iulian Nicoară, vizitînd totodată și cealaltă biserică mai veche din această parohie.

Duminică, 25 iulie 1976, P. S. Sa a săvârșit sfințirea bisericii din parohia Iojib, prot. Satu Mare, înnoită în 1976 și înzestrată, tot în acest an, cu iconostas, prin stăruința preotului paroh Iosif Harangoza.

În după-amiaza aceleiași Duminici, P. S. Episcop Vasile a oficiat vecernia în biserică Odoreu.

Duminică, 1 august 1976, a fost binecuvîntată biserică din parohia Oradea—Velența II, îmbrăcată într-o frumoasă pictură în anii 1974—1975, prin purtarea de grijă a vrednicilor preoți parohi, protopopii stavrofori Roman Nemeș și Vasile Stanciu.

În cadrul Sf. Liturghii, preotul pensionar Valentin Pop a fost distins cu rangul de „iconom-stavrofor”, iar preotul pensionar Alexandru Popovici cu rangul de „iconom”, ambii pentru merituosă activitate pastorală timp de 40 de ani.

În cadrul liturghiei arhieresti săvârșită de P. S. Episcop Vasile, în 11 iulie 1976 la catedrala cu lună din Oradea, tînarul licențiat în Teologie, Robotin Nicolae, a fost hirotonit preot pe seama parohiei Boghiș, prot. Carei.

● În preajma parohiei Streza—Cîrțișoara, prot. Făgăraș, s-a păstrat peste ani denumirea de „Piscul mănăstirii”, nume dat unui loc încîntător de la poalele Munților Făgăraș. C. pr. L. Scorobet de la parohia menționată a făcut săpături la acest loc, descoperind cărbuni arși precum și alte urme care confirmă faptul că în acel loc a fost într-adevăr o mănăstire, dărîmată și arsă, de bună seamă de tunurile generalului Bucov, alături de multe altele din Transilvania, în anii de grele asuprii naționale, sociale și religioase pentru poporul român transilvănean.

În amintirea acestui sf. locaș și pentru a marca pentru posteritate locul unde a fost, C. pr. L. Scorobet a ridicat, cu concursul organelor parohiale și ale puterii locale de stat, o cruce cu o inscripție, restaurînd totodată, înconjurînd-o cu zid de piatră, „fîntînița mănăstirii”, existentă în apropiere. Acest fapt a fost consemnat și într-un document care s-a depus în arhiva parohiei.

Sibiul și ținutul în lumina istoriei

Anul acesta a apărut, în editura Dacia din Cluj-Napoca, volumul I din cartea intitulată „Sibiul și ținutul în lumina istoriei”, a autorilor sibiieni Aurel Dumitrescu Jippa și Nicolae Nistor.

Era desigur necesară o istorie după datele cercetărilor recente, pentru clarificarea și scoaterea la lumină a rolului important istoric, social și cultural al Sibiului și ținutului în trecutul său, rol pe care principele Gabriel Báthori îl exprimă, după cum citează autorii cărții, în cuvintele: „Cine vrea să stăpînească Transilvania, trebuie să-și pună cheile Sibiului în buzunar.”

Volumul are o expunere de 261 de pagini, împărțită în 6 capitole.

Capitolul I tratează despre meleagurile sibiene din cele mai vechi timpuri, cu mărturii arheologice descoperite pe teritoriul sibiian, începînd de la epoca veche a pietrei cioplite (circa 600.000 de ani) din paleolitic, din neolitic, din epoca bronzului și a fierului, apoi din vremea daco-romană pînă în epoca feudală (sec. XII—XIII). Bogatele mărturii arheologice, înșirate în acest capitol, dovedesc cu prisosință vechimea și continuitatea populației daco-romane și valahe pe aceste meleaguri. Prin faptul că pe acest teritoriu nu s-au descoperit urme arheologice vizibile ale unei populații străine de cea autohtonă, decît după anul 1200 (deși colonizarea sașilor începe pe la mijlocul veacului al XII-lea), se poate afirma fără îndoială că populația autohtonă a trăit pe aceste meleaguri străvechi, ca parte integrantă a poporului român,

deplin format și organizat în cnezate și voievoodate la sfîrșitul mileniului întîi.

Capitolul II tratează despre teritoriul sibiian în sec. XII și XIII cu colonizarea sașilor și apariția în documente a localității „Cibinium” (1192—1196), evenimente care îi găsesc pe români amintiți în așa-zisele „țări” (Țara Făgărașului și Amlașului), organizați în puternice comunități obștești, cu forme tradiționale de viață (după obiceiul pămîntului) și în credința ortodoxă, luptînd pentru menținerea lor multă vreme, după includerea teritoriului lor în așa-zisul „pămînt crăiesc” (Fundus regius). Opoziția românilor băștinași din întreaga Transilvanie a fost și cauza principală a întîrzierii dominației feudale maghiare al cărui proces a trebuit să dureze trei veacuri.

În capitolul III, autorii se ocupă de posesiunile domnitorilor români, Ducatul Amlașului și Țara Făgărașului care, după trecerea teritoriului autohton în așa-zisul „pămînt crăiesc”, vor constitui încă feude ale domnitorilor români din veacurile XIV și XV, ca de pildă: Vladislav Vlaicu (1366), Mircea cel Bătrîn (1386), Mihai I (1418), Dan al II-lea (1420), Vlad Dracul (1443), Vladislav al II-lea (1447), Vlad Țepeș (1456), Radu cel Frumos (1473) și Basarab cel Bătrîn (1476), care toți au purtat și titlul, în variate forme de „herțeg al Amlașului și Făgărașului”, făcînd danii boierilor credincioși, zidindu-le românilor de aici biserici și mănăstiri și ajutîndu-i pe diferite căi,

(Continuare în pag. 4)

Sibiul și ținutul în lumina istoriei

(Urmare din pag. 3)

ca pe frații „de dincolo de munți”. Chiar mai târziu, Amlașul și Făgărașul nu vor dispărea ca posesiuni din titulatura domnitorilor români, iar aceste „țări” (mai ales a Făgărașului) se vor conduce tot timpul cu legi și obiceiuri proprii păstrate până aproape în zilele noastre și menționate chiar în documentele de cancelarie săsești.

Capitolul IV tratează despre Sibiul și scaunele sale în sec. XIV și XV. În acest timp locuitorii sași părăseau treptat agricultura îndreptându-se spre meșteșuguri și apoi iau ființă „breslele”, din care la 1495 se va înființa instituția „Centumvirilor” care dădeau avizul în treburile orașului. Din acest timp, sau poate mai de timpuriu își încep existența așa-ziiși „Măiereni”. Românii, în general, se ocupau cu agricultura, rămânând cu pământuri mai slabe, cu creșterea vitelor, iar cei de lângă munți cu oieritul, tăiatul lemnului, confecționarea șindrilei și a pănurei.

Urmează o serie de întăriri de privilegii pentru coloniști din partea regilor familiei de Anjou.

Odată cu meșteșugurile se dezvoltă și comerțul care va lua mereu amploare în relațiile cu Țara Românească și cu Moldova.

Se înființează cele 7 scaune (Sibiu, Agnita, Cincu, Șeica, Nocrich, Miercurea, Mediaș) cu instituția „Greavilor” (asemănători la început, cu fruntașii români (cneji), care dobândesc o situație dominantă din punct de vedere economic, social și politic, din rîndul lor luînd naștere pătura nobiliară, care a ocupat toate bunurile obștești ale țărănimii (chiar și apele curgătoare). La aceste greutăți pentru țărănime se mai adaugă și dijma pentru Biserica catolică.

În sec. XIV, încep să apară în ținutul Sibiului și locuitori unguri.

În urma apăsărilor apar răscoalele țărănești (1382, 1395, 1437) cea a cneazului Vladimir, cneazul Cîndea din Rășinari etc., susținuți și de românii din Țara Românească (munteanca Drosa, Dobrin etc.), ceea ce arată legăturile strînse și intense ale românilor de pe cele două versante ale Carpaților.

Se descrie apoi Sibiul ca cetate, cu valoroasa lui arhitectură de bastioane, fortificații, clădiri etc. Legătura neîntreruptă a românilor sibieni cu Țara Românească a contribuit la păstrarea credinței ortodoxe și a limbii. Se descriu relații politice și diplomatice între oficialii Sibiului și domnitorii Țării Românești în care sînt folosiți diplomați

români din Rășinari, Veștem etc., relații prin care Sibiul a contribuit în mare măsură la menținerea autonomiei voievodatului Transilvănean și a influențat orientarea politică a provinciei către cele două țări române, și într-un fel, a contribuit la întîrzierea pătrunderii turcilor spre Europa Centrală.

Sub ocrotirea Bisericii ortodoxe se înființează, în condiții modeste, în locuințele preoților școli pentru viitorii preoți sau cantori, uneori și pentru vîlăstarele cnejilor și ai celor mai înstăriți, preoții ortodocși fiind singurii dascăli ai satelor românești și considerați adevărați conducători ai satelor alături de cneji. (De pildă, preotul Cristea conducător al răsvrătiților din 1832). Cărțile bisericești aduse din Țara Românească, la început în manuscrise și copiate de preoți și călugări, constituiau „manualele” și hrană sufletească pentru românii de aici. Pentru această hrană, Vladislav Vlaicu înființează în octombrie 1370 mitropolia Severinului. În 1381 mitropolitul de Argeș ia titlul de exarh al plaiurilor de peste munți (Transilvania adică). La sfîrșitul sec. XV cu sprijinul domnilor de peste munți începe să funcționeze școala din Scheii Brașovului și, de aici, coroborat cu alte documente sugestive, autorii deduc posibilitatea existenței și a altor școli, pe lângă ctitoriile domnitorilor români ca: Scorei, Rășinari (Radu I), Săliște etc. Preoții din jurul Sibiului au păstrat tot timpul legături cu vîlădicii și mănăstirile din Țara Românească.

Pentru populația săsească, care era sprijinită oficial pentru organizarea de școli, ia ființă prima școală la Sibiu (1380) la Slimnic (1394) și altele, învățămîntul ajungînd în sec. XV la renunțarea limbii latine și folosirea limbii materne.

Capitolul V descrie perioada feudalismului dezvoltat din sec. XVI—XVIII cu toate apăsările sale asupra masei de locuitori.

În fața îngrădirii drepturilor țăranilor români în favoarea privilegiatilor, ei își găsesc refugiu în sprijinul acordat de domnitorii români prin dreptul la pășuni în Țara Românească, ceea ce de asemenea contribuie la dezvoltarea conștiinței de neam și a ideii de unitate.

În timpul dominației habsburgice, sub conducerea principilor, Sibiul se împarte în două tabere: pro imperială și pro otomană.

Acest capitol mai descrie, cu multă competență, luptele lui Mihai Viteazul în Transilvania cu

mărețele sale victorii (Șelimbăr), cît și raporturile voievodului cu Sibiul și cu românii de aici, care și-au pus în el atîtea nădejdi de libertate, sufocate însă în tragicul său sfîrșit.

Populația Sibiului va trăi în această epocă sub presiunile intereselor politice și religioase ale habsburgilor, iar românii, în plus, sub presiunile uniției, pe care autorii o descriu cu multă competență.

Capitolul VI se ocupă cu organizarea politică, administrativă și judecătorească în scaunele Sibiului.

Cu un bogat material bibliografic și documentar lucrarea reușește să prezinte, cu competență și obiectivitate, o istorie amănunțită a Sibiului și ținutului din cele mai vechi timpuri pînă la jumătatea sec. al XVIII-lea scoțînd în evidență poziția lui importantă: istorică, socială și culturală în istoria Transilvaniei și, în același timp, dovedind vechimea și continuitatea populației autohtone românești pe aceste meleaguri.

Despre viața și istoria pe care au trăit-o românii aici, autorii vor avea desigur la îndemînă un material documentar mult mai bogat în volumul II, cînd românii intră într-o fază nouă de afirmare amplă în istoria Transilvaniei.

I. F.

Din învățăturile Sf. Ioan Gură de Aur

— Sfînta Scriptură ne pune înaintea și pe cele ce trebuie a le face și pe cele ce nu trebuie a le face.

(Omilia VIII la II Timotei)

— Nu este cu puțință ca un copil crescut de la început cu multă grijă să devină rău, căci relele nu sînt de la natură.

— Să fim evlavioși în inimă iar nu umflați de trufie multă, de minciună și ipocrizie. Să aruncăm de la noi pielea oii cu care sîntem îmbrăcați ci mai cu seamă să devenim oi (blînzi, nevinovați etc.).

(Omilia II la epistola către Tit)

— Dumnezeu nicăieri nu are în vedere demnitatea Sa, ci folosul nostru.

— Nimic necurat n-a făcut Dumnezeu (cu referire la mîncări) și deci nimic nu este necurat decît numai păcatul, care se atinge de suflet și-l spurcă — de pildă: răutatea, viclenia, lăcomia.

(Omilia III la epistola către Tit)

Hramul Mănăstirii Brâncoveanu...

(Urmare din pag. 2)

Î. P. S. Sa arată în continuare că mănăstirile întruhidează pe sfinții pustnici de demult care se retrăgeau din lume și primeau harul lui Dumnezeu și deveneau apoi sfătuitori și întăritori în credință și în tot lucrul bun pentru toți cei care alergau la ei.

Î. P. S. Sa arată credincioșilor că trebuie să avem o cinstire deosebită față de ctitorul martir, față de Constantin Brâncoveanu, care s-a dăruit cu toată ființa lui în apărarea Legii străbune, preferînd să moară împreună cu fiii lui, decît să se lepede de credința strămoșească.

Jertfa lui Constantin Brâncoveanu stă la temelia acestei mănăstiri. În toate împrejurările poporul nostru a stat neclintit în credința lui strămoșească.

Dacă vremurile de demult au fost grele, astăzi trăim într-o țară independentă și liberă. Numele țării noastre și al Președintelui Țării noastre, al Domnului Nicolae Ceaușescu, e cunoscut în toată lumea. Avem datorită sa muncim și prin munca noastră și jertfa noastră să contribuim la înălțarea Patriei, la întărirea păcii în lume.

Sîntem chemați să împletim credința noastră strămoșească cu dragostea față de popor. Biserica a sprijinit și sprijinește mereu munca poporului nostru.

* Biserica noastră contribuie la lupta împotriva războiului, lupta pentru ca pacea să rămînă veșnică pe pămînt.

Î. P. S. Sa îndeamnă în încheiere pe credincioși la rugăciune și la muncă, avînd mereu simțămîntul păcii și al înfrățirii care ne unește pe noi toți.

În continuare, la fîntîna de lângă biserica mănăstirii, Î. P. S. Mitropolit Nicolae a săvîrșit slujba de sfințire a apei. La mormîntul mitropolitului Nicolae Bălan, al doilea ctitor al mănăstirii, s-a rostit o ectenie de pomenire, care s-a repetat la mormintele părinților Î. P. S. Sale, Gheorghe și Letiția. S-a săvîrșit de asemenea Sf. Maslu la care a participat o mulțime de credincioși.

La masa comună care a urmat, a toastat: P. C. consilier Gh. Papuc, care, după ce a subliniat grija pe care Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului o poartă acestui așezămînt monahal, a evocat trecutul mănăstirii și ecurile puternice pe care această ctitorie voievodală le-a avut timp de 320 de ani, Mănăstirea Brâncoveanu reprezentînd și astăzi un far răspînditor de lumină duhovnicească pentru cei care caută și doresc întărirea sufletelor lor, un loc de odihnă sufletească, unde munca fizică și intelectuală și rugăciunea se împletesc în chip armonios.

A mai luat cuvîntul: P. C. vicar Tr. Belășcu, P. cuv. arhim. Serafim Popescu, P. C. preot Romul Zaharia și P. Cuv. arhim. Veniamin Tohăneanu; ultimul exprimînd dorința ca, cu sprijinul Î. P. S. Mitropolit al Ardealului, să se poată realiza rezidirea clădirii brâncovenești în care au funcționat la timpul său două școli dăruite de Constantin Brâncoveanu pentru luminarea și cultura românilor din Transilvania. A mulțumit totodată Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului pentru participarea la acest praznic al mănăstirii.

De după munți umbrele serii se lasă domol și învalui Mănăstirea Brâncoveanu de la Sîmbăta într-o atmosferă de taină.

Pr. prof. Al. Moisiu

Mănăstirea Cozia

(Urmare din pag. 1)

țări și execuții științifice, în care timp s-a cheltuit cu ea circa un milion și șapte sute de mii lei din fondurile Statului și ale Bisericii.

În anul 1970, s-a introdus încălzirea centrală în toate încăperile din incinta Coziei.

Datorită cadrului geografic în care este construită, a vechimii și arhitecturii sale, a rolului ei istoric, străjuită de amintirea lui Mircea cel Bătrîn, care este înmormîntat aici, Mănăstirea Cozia este vizitată astăzi anual de zeci de mii de închinători și de turiști din țară și străinătate.

În Cartea de Aur a Mănăstirii Cozia au scris impresii și au semnat numeroși oaspeți distinși, reprezentanți ai Bisericii din țară și străinătate: patriarhi, cardinali, mitropoliți, episcopi; iar dintre laici: conducători de stat, miniștri, ambasadori, generali, profesori etc.

Cea mai importantă vizită însă, pe care Mănăstirea Cozia a avut fericirea să o primească, a fost a Președintelui României — Domnul Nicolae Ceaușescu — în 11 iunie 1966, cu care prilej i s-a făcut o călduroasă primire de către populația vîlceană.

La sfîrșitul vizitei în cartea de aur a mănăstirii, Domnul Președinte a scris următoarele:

„Am vizitat cu mare interes Mănăstirea Cozia, unul dintre cele mai reprezentative monumente ale artei noastre vechi, lăcașul unde își doarme somnul de veci marele Domn al Țării Românești, Mircea cel Bătrîn. Lupta lui Mircea și a celorlalți viteji Voievozi ai Țărilor Române pentru libertate, neatințare și ființă națională și-a aflat astăzi strălucită împlinire în patria noastră liberă, independentă și suverană — Republica Socialistă România.”

Protos. Gamaliil Vaida